

Møteinnkalling

Utvalg: Rondane-Dovre nasjonalparkstyret
Møtested: Rena
Dato: 24.06.2022
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Oppmøte kl 10 på Hovddalen parkering ihht tidligere oversendt kart.

Oppfordrer til samkjøring.

Det vil bli gitt orienteringer om:

- Kvalitetsnormen for villrein
- Brukerundersøkelse i Rondane - Dovre, 2021

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 30/2022	Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under protokollen		
ST 31/2022	Sak - Grimsdalen LVO - Byggetiltak måsåbu og motorferdsel 2022 -2023 - Pål Talleraas		2022/2794
ST 32/2022	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Veslekvea Eldåseter - Brit Dalseg		2020/6810
ST 33/2022	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Dalseg nordre seter - Brit Dalseg		2020/6810
ST 34/2022	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Nysteig - Karen Elise Steig		2020/6810
ST 35/2022	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Gammelsteig - Karen Elise Steig		2020/6810
ST 36/2022	Delegerte vedtak		
DS 41/2022	Delegert sak - Dovre NP - Motorferdsel snødekt mark 2022 - transport til Vorkinnsmåsåhuset - Jørgen Vorkinn		2022/3771
DS 42/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - Dispensasjon - Motorferdsel snødekt mark - 2023-2026- Erik Mønness - Toril Arnestad		2022/4722
DS 43/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2026 - snødekt mark - transport av proviant til hytte ved Stensjøen - Knut Løvlien		2022/6024
DS 44/2022	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - guida turer sommer 2022 - Rondvassbu		2022/5961
DS 45/2022	Delegert sak - dispensasjon - Hemmeldalen NR - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Vestre Åmot beitelag		2022/3758
DS 46/2022	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - uttransport av felt elg - Sollia Viltstellområde		2022/5807
DS 47/2022	Søknad - Rondane-Dovre NP innsamling av små biter av vev og frø av planterarter - Naturhistorisk museum		2022/4636
DS 48/2022	Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2026 - snøskuter - helikopter - snødekt mark - barmark - grunnpreparering birkebeinerløypa - Birken AS		2022/5423
DS 49/2022	Delegert sak -Dovre NP - Dispensasjon til innsamling av små biter av vev og frø av plantearter 2022 - Naturhistorisk museum		2022/4636

DS 50/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - avslag - motorferdsel - 2022 - ATV med belter - uttransport av elg - Jan Smith	2022/4527
DS 51/2022	Delegert sak - Rondane NP – Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - Veslegeret - Sel fjellstyre	2022/3729
DS 52/2022	Delegert sak - Rondane NP - Dispensasjon - 2022 - 2024 - taksering av hønsefugl i båndtvangstiden - Sollia Fjellstyre	2022/5805
DS 53/2022	Delegert sak - dispensasjon - Rondane NP - Frydalen LVO - ekstraturer - snødekt mark - transport av pipeløp / rør og steinhelle - Rundhøbua - Østkjølen grunneierlag	2022/3823
DS 54/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - søknad om forlenget kjøretillatelse	2019/3958
DS 55/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - tillatelse - 2023 - 2026 - motorferdsel - snødekt mark - transport av varer og utstyr - Jøssingbu - Jan Smith	2022/4526
DS 56/2022	Hemmeldalen NR - delegert vedtak - motorferdsel - snødekt mark - forlenget tillatelse 2022	2020/8571
DS 57/2022	Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - innsamling av fjærmygg - 2022 - fra Dørålseter og Skranglehaugen langs Atna og Vidjedalsbekken - NTNU	2022/5001
DS 58/2022	Delegert sak - Hemmeldalen NR - tillatelse - motorferdsel - barmark - uttransport av felt elg - 2023 - 2026 - Jan Smith	2022/4526
DS 59/2022	Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen LVO - søknad om dispensasjon fra båndtvangbestemmelsene i forbindelse med skadefellingsforsøk	2022/6181
ST 37/2022	Referatsaker	
RS	Svar - Rondane NP - forespørsel - organisert ferdse - Mysusæter - Spranget - 15.08.22 - Lars Bukkehave	2022/5884
RS	Vedtak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - flytting av hytte til Store Stensjøen - gbnr 24/54 - Toril Arnestad - Erik Mønness	2021/2699
RS	Avtale om drift av ferdsestellere ved Kongevegen - signert (2)	2022/2955
RS	Forespørsel om møte - Dovre NP - Vesle Hjerkin LVO - supplerende vern - mulig utvidelse	2022/2519
RS	Delegering av myndighet etter naturmangfoldloven § 73 fjerde ledd til å frafalle vedtak om tvangsmulkt - statsforvalteren og nasjonalpark- og verneområdestyrene	2021/721
RS	Svar - kommentar til avslag - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - ATV med belter - uttransport av elg	2022/4527

RS	Signert avtale om oppsetting av informasjonsskilt ved Folldal gruver		2020/5129
RS	Sak avsluttet - fjerning av flaggstang - Tverrlisetra - Tore Killi Moastuen		2020/13189
RS	Melding om vedtak - Frydalen LVO - oppretting av punktfester for fritidseiendommer og naust - fradeling av hytter og naust - Luseby - Pål Martin Sletten		2022/2716
RS	Gjenpart - Signert avtale om oppsetting av informasjonsskilt ved Folldal gruver		2020/5129
RS	Kommentar til avslag - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - ATV med belter - uttransport av elg - Jan Smith		2022/4527
RS	Frydalen LVO - kopi - godkjenning av melding om hogst i vernskog - gbnr 331/15 - Nord-Fron kommune		2022/4168
RS	Rondane Dovre Grimsdalen Frydalen - Oppsummering av arbeidsøkt - bevaringsmål - NatStat		2022/4815
RS	Delegert sak - Rondane NP - Dispensasjon - Motorferdsel 2022-2025 el-sykkel - Spranget - Rondvassbu - Espen Urbye	X	2022/1413
RS	Høring - Folldal - kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer 2022 - 2025		2022/6233
RS	Uttalelse - Dovre NP - skjøtselsplan for Kongevegen / Pilegrimsleden		2021/810
ST 38/2022	Eventuelt		

ST 30/2022 Godkjenning av innkalling og valg av medlem til å skrive under protokollen

Arkivsaksnummer: 2022/2794-6

Saksbehandler: Eirin Berge

Dato: 17.06.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	31/2022	24.06.2022

Sak - Grimsdalen LVO - Byggetiltak måsåbu og motorferdsel 2022 -2023 - Pål Talleraas

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel i verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3 punkt 1.3 bokstav d gis det tillatelse til ombygging av eksisterende måsåhus ved Kluffin på Grønnbakken tilhørende garden Talleraas.

Ombyggingen innebærer følgende elementer:

- Innsetting av nytt vindu på bygningens langvegg mot vest slik vist i figur 6 i saken
- Ny dør
- Ny kledning (panel) på hele bua
- Ny grunnmur. Såle av betong og et omfar med lecablokker eller støpt grunnmur
- Heving av bua på 25 cm fra eksisterende terreng
- En smal grøft (spadebredde, håndgravd) på inntil 20 cm ut mot elva for å hindre innsig av vann

Tillatelsen gir ikke anledning til terrenginngrep eller flytting/påfylling av masser i terrenget. Bytte av pipe anses som vedlikehold om den erstattes av en likens pipe som eksisterende.

Det gis tillatelse til motorferdsel på kjøresporet/traktorvegen mellom Haverdalsvegen om Ryddølstjønna til Ivareslåe med traktor og henger for transport av materialer og utstyr i medhold av verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde, jf. § 3 punkt 5.3 bokstav e.

Følgende vilkår gjelder:

- Takmaterialer skal være galvaniserte bølgeblikplater
- Kledning skal ha dempet jordfarge
- Ytterdør skal være uten glassfelt og farge på dør skal være dempet jordfarge
- Vinduer skal enten utformes med lem foran slik som eksisterende vindu. Alternativt skal vindussprosser og vindusomramming ikke være hvitt/lyst men ha dempet jordfarge

- Ombyggingen skal ikke medføre at arealet på bua økes eller at takutstikk/takvinkel endres. Det legges til grunn at det bebygde arealet er 27 m².
- Tillatelsen knyttet til bygningsendringer gjelder i 3 år fra vedtaksdato.
- Alt bygningsavfall skal fraktes ut av landskapsvernområdet og leveres til godkjent mottak
- Transportene skal foregå langs etablert traktorveg/kjørespor etter at det er tørket skikkelig opp. Kjøring utenfor traktorvegen/kjøresporet er ikke tillatt.
- Det kan kjøres inntil 10 turer til sammen (1 tur=tur retur med ett kjøretøy) langs traktorvegen/kjøresporet i årene 2022 og 2023. Begge år kan transporten skje mellom 15.juni og 1.desember
- Kjøring skal foregå på en hensynsfull måte slik at unødig slitasje på underlaget ev vegetasjon unngås. Dyrelivet skal ikke forstyrres unødig. Påtreffes villrein skal transporten avbrytes
- Statens naturoppsyn ved Finn Bjormyr skal ha melding før transporten gjennomføres (tlf 481 13 674).
- Tillatelsen må medbringes under transportene i tilfelle kontroll.
- Vedlagt kjørebok må medbringes under transporten og fylles ut i henhold til veiledningen. Kjørebok skal sendes inn til forvaltningsmyndigheten på epost sfinpost@statsforvalteren.no senest 31.desember 2022 og 31.desember 2023
- Det skal sendes inn bilder av alle buas fasader til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre senest 4 uker etter at tiltaket er gjennomført

Det gjøres oppmerksom på at vedtaket kun er gitt etter verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde. Det kan i tillegg være nødvendig å innhente tillatelse fra andre myndigheter og / eller tillatelse fra grunneier.

Vedtaket kan påklages innen 3 uker etter mottakelse av vedtaket, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes skriftlig til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, men stiles til Miljødirektoratet. Angi vedtaket du klager over, den eller de endringer du ønsker, og de grunner du har for at vedtaket bør endres. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bør du oppgi når du mottok dette brevet. Vi gjør oppmerksom på at også andre enn søker kan ha rettslig klageadgang.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- Grimsdalen LVO - Til uttale - bygningsendringer måsåbu i Dovre kommune
- Grimsdalen LVO - Foreløpig melding - byggetiltak måsåhus - Pål Torgeir Talleraas
- Uttalelse - Grimsdalen LVO - restaurering av måsåhus gbnr 54/1 - Ryddølstjønne - Solsidevegen 758 - Pål Talleraas

- Søknad datert 28.2.2022 oversendt fra Dovre kommune 2.3.2022 (gjenngitt i sin helhet i saksopplysningene)

Saksplysninger

Søknad:

«Garden Talleraas har et gammelt måsåhus ved Kluftin på Grønbakken i sameiet Gråsida grunneierlag. Kartkoordinater 61° 58'11,9''N, 9° 15'48,4''E (32VNP225718) . Dette huset trenger nå sårt restaurering.

Huset består nå av en del som er laftet, og en del reisverk. Bruttoareal er ca. 27 m². Hele huset må heves fra grunnen igjen, og det må lages grunnmur. Huset står nå på noen steiner og disse synker ned i grunnen. Dette gjør at nedre deler av ytterveggene ikke har tilstrekkelig høyde fra bakken. Hele huset ønskes hevet igjen med om lag 25 cm. (såle av betong og et omfar med lecablokker eller støpt grunnmur)

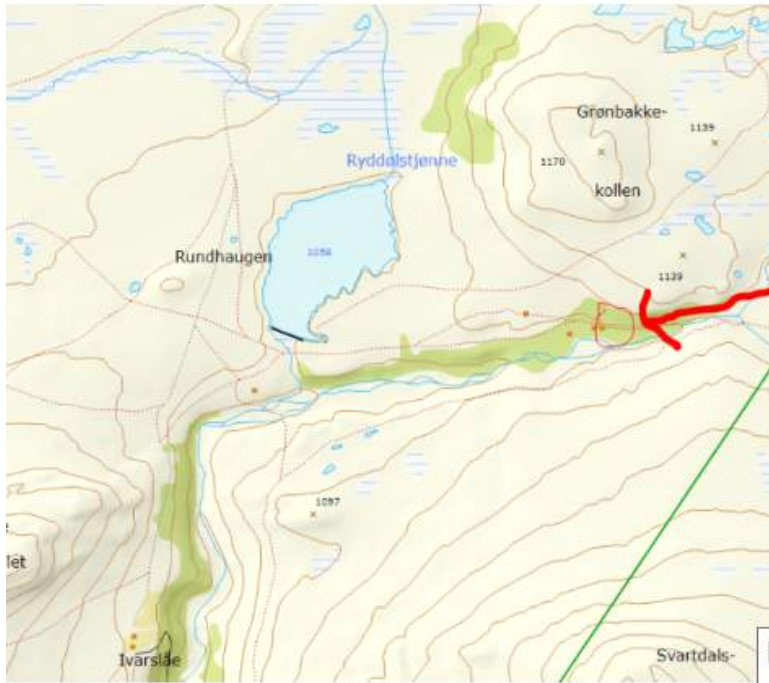
Vinduene er gamle og dårlige og må skiftes ut. I tillegg til eksisterende vindu ønsker vi å sette på et nytt vindu mot vest. Dette i samme størrelse og utseende som det som nå er mot øst. Kledning er skadet på alle vegger, og må skiftes. Ny kledning males med brun/grå-brun tjærebeis.

Også innvendig må det kles med ny panel. Ytterdør skiftes ut. Det har vært lekkasje ved pipe og peis. Tømmerveggene inntil peis/pipe er derfor helt råttene. Denne delen av veggene må derfor skiftes ut med reisverk, og ny pipe må bygges. Taket må derfor også skiftes ut med tilsvarende type tak.

Etter restaurering vil huset ha tilnærmet samme utseende, men med tillegg av ett nytt vindu. Med restaurering følger behov for transport av materialer og utsyr. Det skal transporteres inn bl.a betongblander, armering, grus, konstruksjonsvirke, dør, vinduer og tak. Ut skal gammel pipe, ståltak, og den del byggematerialer. Det søkes derfor om 10 turer t/r med traktor og tilhenger. Pr. dags dato benyttes huset til fritid, men er fra gammelt av et hus tilknyttet landbruksdriften. Det ligger i Gråsida grunneierlag der garden har beiterett. Vi har nå ca. 200 vinterfora sau, og vi benytter Grimsdalen som sommerbeite. Vi planlegger nå å forsøke med en liten gruppe sauer å slippe disse i Gråsida og innover mot Ryddølstjønn på grunn av sein tilgang til vår-/sommerbeite i Grimsdalen. Da vil det bli bruk for måsåhuset til gjeterbu kombinert med fritidsbruk.

Jeg håper Dovre kommune kan være behjelpelig med å videresende søknaden til aktuelle instanser som skal gi uttalelser og vedtak.»

Tiltakshaver har pr telefon den 15.juni 2022 presisert at det er 2 eksisterende vindu på bua samt at det søkes om ny kledning i form av panel på hele bua (tømmervegg blir borte). Planlagt fargevalg på kledning er grå. Søker har også bekeftet at plasseringa av bua er uendret (bua skal plukkes helt ned) og det ikke er behov for tilføring av masser utover (står på drenerende masser).

Figur 1 Plassering av måsåbu i Grimsdalen LVO

Figur 2: Kartutsnitt som viser omsøkt transport trasé

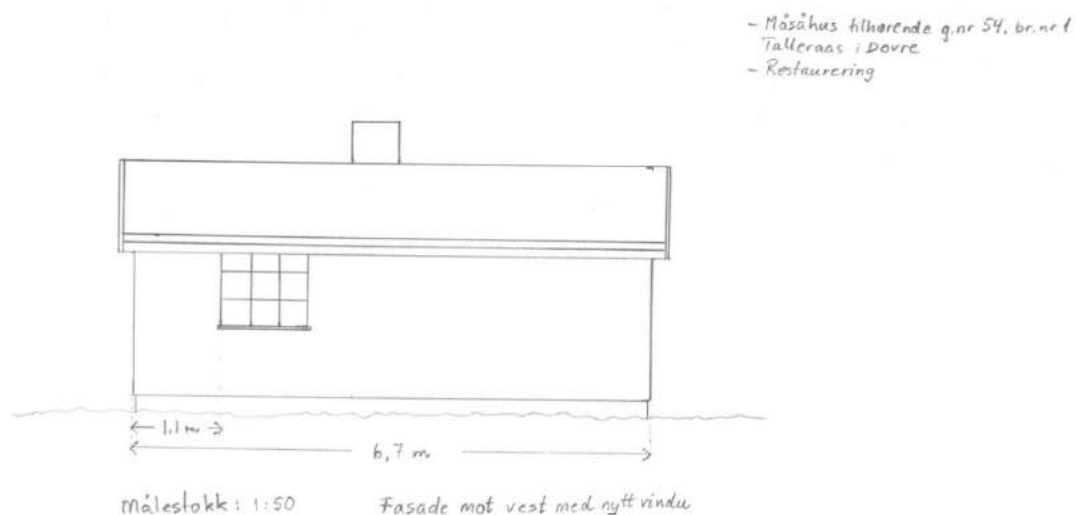
Figur 3. Bilde av eksisterende måsåbu fasade mot vest

Figur 4: Bilde av eksisterende måsåbu fasade mot øst

Figur 5 Eksisterende måsåbu vinter

Figur 6: Plassering og utforming nytt vindu på langveggen vest

Uttale fra fylkeskommunen:

Fylkeskommunen har, i lys av § 3 punkt 1.2 bokstav b, ikke noen innvendinger mot at huset kan restaureres. Huset er i dårlig forfatning blant annet grunnet lekkasje. Kledning er skadet på alle vegger, tømmervegg inntil peis/pipe er rått som resultat av lekkasje ved pipe og peis. Utover det som ansees som nødvendig restaurering ønsker tiltakshaver å sette inn et nytt vindu i tillegg til utskifting av de gamle. Slik vi ser det kan nødvendig vedlikeholdsarbeid gjennomføres i tråd med verneforskriftene. Nytt vindu utløser krav om dispensasjon, men vi er innstilt på å gi dispensasjon i tråd med §3 punkt 1.3 bokstav d. «ombygging og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan».

Transport

Det kreves en del transport av materialer for å gjennomføre restaureringen, tiltakshaver søker derfor om tillatelse til gjennomføring av 10 turer tur/retur med traktor og henger.

(...)

Vi savner en nærmere beskrivelse av strekningen som skal benyttes som transportrute. Det er lagt med kart og så vidt vi kan se vil traktorveier nyttes der det er mulig. Vi er innstilt på at transport som omsøkt med vilkår om at ferdsel likevel skap skje så hensynsfullt og varsomt som mulig kan skje med inntil 10 turer tur/retur, men antall turer bør likevel begrenses så langt det lar seg gjøre.

Kulturmiljøfaglige forhold

Tiltaket vil ikke ha vesentlig innvirkning på kulturlandskapsverdier. Vi anbefaler at eksisterende materialbruk i størst mulig grad videreføres, slik at bua beholder sitt enkle og nøysomme preg.

Villreinhensyn

Måsabua ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Rondane og Sølknletten. Området blir ut fra kartlegginger av villreins arealbruk definert som kalvings- og oppvekstområde. Måsåbuene ble tradisjonelt brukt i avgrensede perioder over året. Et bygg i bedre standard kan åpne for mer helårlig fritidsbruk, og kan dermed i større grad påvirke villrein. Samtidig så tillater den regionale planen vedlikehold av bygninger. Tiltakshaver opplyser at endring av bruksformål for restaurert bu rettes mot landbruksvirksomhet, i form av at den skal benyttes som gjeterbu kombinert med fritidsbruk. Det å ta vare på bygningen som landbruksressurs vurderes å veie tyngre enn eventuell påvirkning på villreinen i området.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for Grimsdalen landskapsvernområde til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

Formålet med opprettelsen av Grimsdalen landskapsvernområde er å:

- *ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart*
- *ta vare på en del av et stort sammenhengende fjellområde, med leveområder villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv*
- *sikre viktige og mye brukte trekkområder for villreinen,*
- *ta vare på geologiske forekomster og landskapsformer*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriftens § 3

1. Landskapet

- 1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av

bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper o.l. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

- b. Vedlikehold av eksisterende bygninger, vegger, anlegg, gjerder o.l. Alt vedlikeholds- Arbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk med hensyn til utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen. Eksisterende vegger og andre anlegg kan vedlikeholdes slik at dagens standard opprettholdes.

1.3. *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- d. Ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan

5. *Motorisert ferdsel*

5.1. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, herunder bruk av luftfartøy lavere enn 300 meter over bakken er forbudt.

5.2. Bestemmelsene i punkt 5.1 er ikke til hinder for:

- f. Nødvendig motorferdsel langs traktorvegen mellom Haverdalsvegen om Ryddølstjønnna til Ivarslåe i forbindelse med jordbruksdrift

5.3. *Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:*

- e. Nødvendig motorisert transport på barmark til buer og hytter langs traktorveien mellom Haverdalsvegen om Ryddølstjønnna til Ivarslåe.

Forvaltningsplan

Vedlikehold og ombygginger:

s. 38

Utfordringer knyttet til ombygginger og tilbygg er at disse tiltakene kan endre landskapets karakter og dermed verneverdier. Utvidelse av bygningsmasse kan også føre til økt bruk og ferdsel inn i villreinens leveområde

s.41

- Behovsvurderinger for tilbygg og nybygg vil være strengere i nasjonalparkene enn i landskapsvernområdene. Forvaltningsmyndigheten vil be fagkompetanse i kommune og/eller fylkesmannen om en vurdering av landbruksmessige behov for utvidelser og nybygg
- Behov tilknyttet fritidsbruk vil vurderes strengere enn behov tilknyttet landbruk. Utover estetiske og kulturhistoriske hensyn vil tiltak knyttet til fritidsboliger bli vurdert ut fra den effekt det kan ha på ferdselen inn i områder som er viktige for villrein. Denne vurderingen vil ses i lys av den praksis som råder etter PBL for alle byggesaker innenfor og inntil villreinens leveområde, slik det avgrenses i fylkesdelplanen for Rondane.

(...)

- Ved vedlikehold / restaurering / ombygging / rekonstruksjon av bygninger med kulturhistorisk verdi bør det brukes opprinnelige materialer og håndverksteknikker. Det skal ikke brukes trykkimpregnert virke. Hovedprinsipp må være å skifte ut minst mulig, dvs. maksimal gjenbruk av materialer. Kun utskifting der det er nødvendig for å utbedre/stabilisere skader.

- I tillegg til å følge retningslinjene i dette kapitlet vil forvaltningsmyndighetene samrå seg med kulturvernmyndighetene når det gjelder plassering og utforming i forbindelse med alle byggesaker som krever dispensasjon etter verneforskriften. Fylkesmannen i Oppland har gitt ut veilederen «Seterbygningene – verdier og utfordringer» (Raddum 2007) som blant annet gir råd om hvordan vedlikehold av og tilbygg på seterhus kan skje med utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk, og med spesielt fokus på Grimsdalen. Det kan ved byggetillatelse stilles vilkår om mer detaljert utforming, i tråd med råd/retningslinjer i veilederen.

s. 42

Verneforskriftene tillater vedlikehold i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Dette omfatter vanlig vedlikehold som reparasjon av tak, vinduer, fundamenteringer og ytterkledning og som er tillatt etter plan- og bygningsloven. For vedlikeholdsarbeid skal eksteriøret ikke endres og reparasjoner er å foretrekke fremfor hele utskiftninger der dette er mulig. Fasadeendringer, ny pipe og utvendig standardhevinger er eksempler på tiltak som ikke går inn under vanlig vedlikehold og som dermed er søknadspliktig. Restaurering, dvs. tilbakeføring til opprinnelig, dokumentert utførelse av eksisterende bygg og anlegg, bør tillates om ikke hensyn til verneverdier eller kulturfaglige hensyn sier noe annet. Forvaltningsmyndighetene bør være positive til slik restaurering som tar sikte på å tilbakeføre seteranlegg til opprinnelig tilstand. Restaureringen omfatter kun tiltak knyttet til eksisterende bygninger, ikke gjenreising på gamle tufter.

(...)

Utskifting av et bærende element av samme dimensjon og kvalitet ansees som vedlikehold. Dersom taket har falt ned som følge av dårlig vedlikehold, er reparasjonen å anse som en vesentlig endring, og restaurering av bygningen på samme sted vil betraktes som nybygg. I slike tilfeller må saken behandles som en ordinær byggesak og må forelegges både kommunen og forvaltningsmyndighet for verneområdet.

s.43

Når søknad om ombygging/tilbygg skal behandles vil forvaltningsmyndighetene ta utgangspunkt i følgende retningslinjer:

- Utbedring av eksisterende hus bør prioriteres dersom det er teknisk mulig. Hovedprinsippet bør være å skifte ut minst mulig, dvs. maksimal gjenbruk av materialer. Kun utskiftninger der det er nødvendig for å utbedre/stabilisere skaden.

(...)

- Ta hensyn til den strukturen og målestokken som er på setra/seterområdet eller som bygningen har fra tidligere. Tradisjonen med hensyn til plassering i terreng, form og

materialbruk er viktig å videreføre, eksempel panel, takutstikk, tekking og farge. Terrenngrep må minimaliseres.

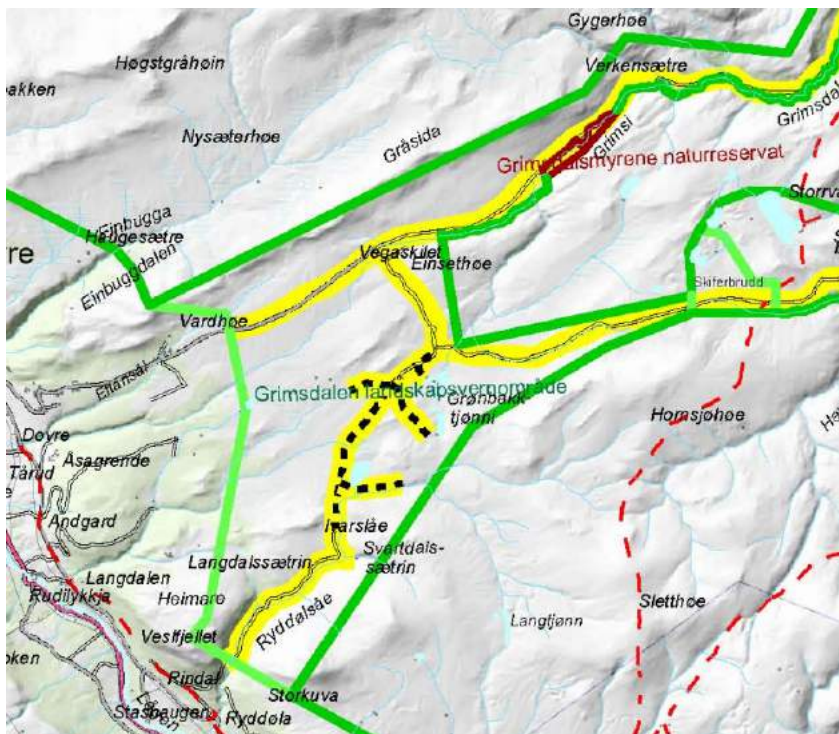
Motorferdsel

s.91

Valg av transportform og årstid

Hovedprinsippet er at den transport som gir minst konflikt med verneverdiene og andre brukerinteresser skal nyttes. Økonomiske vurderinger skal ikke tillegges avgjørende vekt.

- Der det er bilvei skal transporten skje etter denne når veien er åpen. Det gis begrenset adgang til vintertransport i disse tilfellene.
- Der det er kjørespor (tillatelse kreves) og disse er nevnt spesielt i forskriften, skal saksutredningen gjøre en avveining mellom transport på barmark eller snø. Er det nevneverdig forskjell i skade på verneverdiene mellom årstidene, skal transport henvises til den mest gunstige transportform og sesong. For hytter langs kjørespor som ikke er nevnt i forskriften, vil tillatelse til transport på barmark bare gis unntaksvis og ved spesielle behov.

Figur 7: Kartutsnitt fra vedlegg 21 i forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane som viser trasé hvor kjøring er tillatt etter tillatelse fra forvaltningsmyndigheten (sorte streker/prikker med gult)

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og retningslinjer i forvaltningsplan må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljørettslige prinsippene nedfelt i §§8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader

ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmfør § 7.

Presedens

I byggesaker vil det ofte være en problemstilling at tiltaket isolert sett ikke er særlig problematisk, men at samlet effekt av flere tilsvarende tiltak vil redusere verneverdiene. Også ved enkeltsaker som gjelder små tiltak, må det ses hen til presedensvirkningene ved at andre kan få dispensasjon/tillatelse til tilsvarende tiltak. Dette følger ikke minst av kravene til likebehandling. Presedensvirkninger avhenger for det første av sannsynligheten for at andre vil søke om dispensasjon/tillatelse til tilsvarende tiltak, og for det andre av konsekvensene for verneverdiene og verneformålet av at det blir gitt dispensasjon til tilsvarende tiltak.

Vurdering

Bygningsmessige tiltak

For vedlikeholdsarbeid skal eksteriøret ikke endres. Fasadeendringer, ny pipe og utvendig standardhevinger er eksempler på tiltak som ikke går inn under vanlig vedlikehold og som dermed er søknadspliktig.

Ombygginger og tilbygg kan etter verneforskriften tillates etter søknad. I landskapsvernområdene skal dette skje i tråd med forvaltningsplanen. Hele Grimsdalen med unntak av bygninger/bygningsmiljøer på Vegaskillet (jf. vedlegg 12 i forvaltningsplanen) er å regne som seterområder/kulturlandskapsområder. I 2009 viser GAB-registeret at det er 263 bygninger i Grimsdalen LVO. Det er i flere byggesaker holdt en streng linje i forhold til byggeskikk, og nasjonalparkstyret har praksis på å følge uttale fra fagmyndighet på området.

Generelt sett er behov som er tilknyttet fritidsbruk blitt vurdert strengere enn behov som eksempelvis er tilknyttet landbruksrelaterte saker i landskapsvernområdene. Utfordringene knyttet til ombygginger og tilbygg er at disse tiltakene kan endre landskapets karakter og dermed verneverdier. Endringer i bygningsmassen kan også medføre økte bruk og dermed økt ferdsel inn i villreinens leveområder.

Søker beskriver at måsåbua planlegges å nyttes i større grad til landbruksdrifta i tilknytning til slipp og tilsyn av beitedyr enn tidligere, men skal også nyttes i fritidsøyemed. Måsåbua er knyttet til garden Talleraas og var oppført før vernevedtaket i 2003. Måsåbuer ble opprinnelig brukt i forbindelse med sanking av måså/lav og var ofte mindre enn 20 m².

Søknaden vurderes på bakgrunn av de opplysninger søker har gitt. Det er i søknaden ikke beskrevet terrenginngrep eller påfylling/fjerning av masser i terrenget, og det legges derfor til grunn at dette ikke er en del av tiltaket. Når det gjelder pipe er det ikke opplyst at den skal være av en annen utforming enn den eksisterende, så bytte av pipe med ny pipe med lik utforming anses som vedlikehold.

Det er etter nasjonalparkforvalteres vurdering mindre ombyggingsarbeid tiltakshaver omsøker som ikke medfører at bygningens areal utvides. Bruken av bygningen er i søknaden opplyst å delvis være landbruksrelatert. For å bevare bygningens enkle og nøysomme preg bør det settes vilkår om nærmere utforming og fargevalg. Dette vil gjøre at bygningens

karakter ikke endres og at tiltaket ikke gir innvirkning på kulturlandskapsverdiene. Raddum (2207), s. 16-17 viser til at bølgeblikkak vedlikeholdes med galvanisert bølgeblikk.

Ombyggingen vil medføre en viss standardheving noe som ofte medfører økt bruk. Bua er liten i areal (27 m²) og det vurderes at ombyggingene ikke vil medføre betydelig økt bruk som vil føre til økt ferdsel av betydning i villreinens leveområder. Samtidig er bruken av bygningen delvis knyttet til landbruksnæring og dette er tillagt vekt i vurderingene.

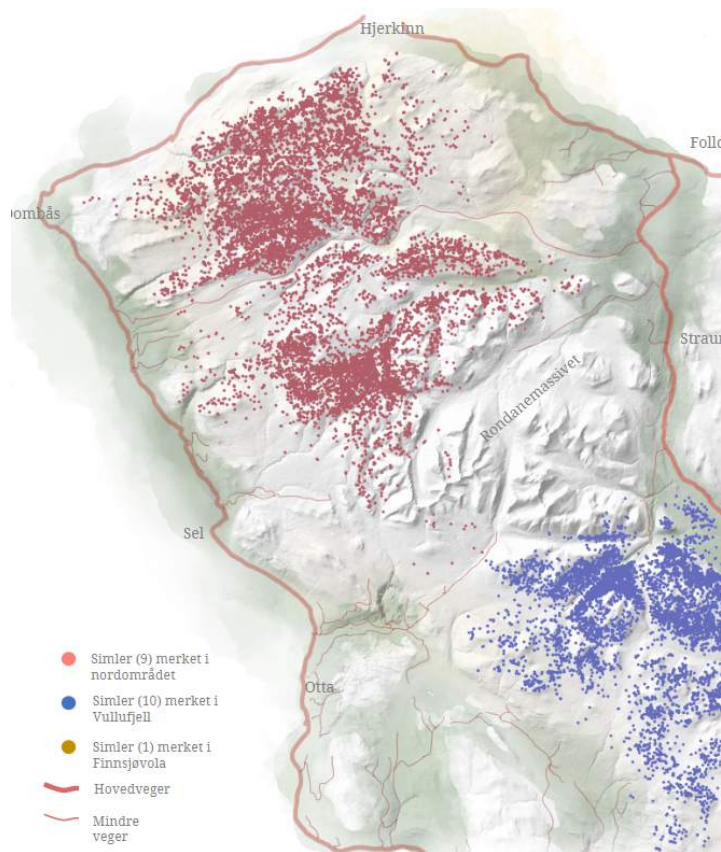
Når det gjelder presedensvirkninger vises det til at de omsøkte ombyggingene er begrensede, og vil ikke føre til økt bruks- eller bebygd areal eller overnattingskapasitet. Tillatelsen med vilkår er i tråd med forvaltningsplanen hva gjelder areal og utforming ellers, og vedtaket vil i så måte ha liten eller ingen presedensvirkning.

Motorferdsel

Motorisert ferdsel i landskapsvernområdet er i utgangspunktet forbudt, jfr. verneforskriften for Grimsdalen landskapsvernområde § 3 pkt 5.1, men verneforskriften åpner for motorferdsel på Haverdalsvegen fra Vegaskillet til Haverdalssetrene i perioden 15.juni – 1.desember.

Forvaltningsmyndigheten kan videre gi tillatelse til motorferdsel knyttet til ulike formål, deriblant nødvendig transport til hytter og buer som ligger langs traktorvegen som går ned til Ryddølstjønnna fra Haverdalsvegen, som er transporttraséen som er omsøkt. Nødvendig transport som omtalt i § 3 punkt 5.3 bokstav e tilsvarer det som gjelder for luft- og snøskutertransport av brensel, materialer, utstyr og proviant til buer, hytter og setre. Det er hjemmel for å tillate transport til måsåbuer/buer langs traktorvegen mellom Ivarslåe og Haverdalvegen sommerstid av hensynet til villrein om vinteren.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med regional plan for villreinen i Rondane og Sølnekletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8). Grimsdalen har viktige funksjonsområder for villreinstammen i et helårsperspektiv, og områdene hvor måsåbua ligger er kalvings- og oppvekstområder.

Figur 8: Karsutsnitt som viser GPS-merka simlers områdebruk sommerstid (Kilde: www.villrein.no)

Villreinen i Rondane nord er sterkt pressa av inngrep og ferdsel. Sommerbeiter er en minimumsfaktor. Måsåbua ligger i et område der det er igangsatt særskilte registreringer for å kartlegge villreins bruk («*Registreringer av villreinen sin områdebruk innan Gråhø/Tjønseterfjellet i Nord-Fron og Sør-Fron og i Veslefjellet/Kuva i Dovre*»). Denne kartleggingen viser at måsåbua ligger nær viktige trekkområder og vår- og sommerbeiteområder og at bukkene bruker dette området både i perioden fra snøsmelting og hele forsommeren, samt fra midten av august og utover høsten. Rapporten skriver at det er gjort betydelig mindre observasjoner av bukk her i 2018 enn i tidligere år.

Grimsdalen er samtidig et område der det er lite ønskelig med et stort omfang av skutertransport om vinteren av hensyn til vinteren. Forvaltningsplanen skriver på s.95 at det blant annet skyldes hensyn til villrein at prøveordningen (der kun leiekjører og ikke tiltakshaver trenger tillatelse) kun åpner for inntil 2 skuterturer for transport av varer, materialer, brensel og proviant i Grimsdalen LVO mot 4 skuterturer i Frydalen LVO.

Ombyggingen og vedlikholdet er av en slik art at behovet for til dels tunge materialtyper vil gi et omfattende antall skuterturer om dette skulle bli transportert inn om vinteren. I dette tilfellet vurderes det derfor at transport av materialer langs kjøresporet som vist i vedlegg 21 vil gi minst skade på verneverdiene. Før transporten starter opp, må tiltakshaver sjekke at traseen er godt opptørka og at transporten kan gjennomføres uten at det oppstår dype kjørespor.

Kunnskapsgrunlaget er godt når det gjelder både natur – og kulturmiljø i det konkrete området, (§ 8) og føre-var § 9 blir ikke lagt til grunn. Føre-var-prinsippet tilsier streng praktisering av motorferdselreglene, men i landskapsvernområdet er det lagt til grunn at bruken av buene skal kunne fortsette innen rammene gitt i gjeldende forvaltningsplan. Selv om motorferdselen skjer innenfor området som villreinen bruker til ulike tider av året, blir det

vurdert at transporten ikke vil ha nevneverdig påvirkning på villreinen sin arealbruk i dette tilfellet

I forhold til økosystem-tilnærming og samlet belastning (§ 10), mener nasjonalparkforvalter at det er forsvarlig å tillate transporten i dette tilfellet. I dette området vil det være en fordel at transportomfanget minimeres og gjennomføres langs etablerte kjørespor på sommeren, for å unngå forstyrrelser av villrein som bruker området ofte på vinteren og samtidig holde omfanget av motorferdselen på et minimum. Det legges vekt på at transporten skal foregå på en hensynsfull måte slik at unødvendig skade på naturmangfoldet eller forstyrrelser for dyrelivet unngås. Bruk av begrensning på antall turer, tidsavgrensning på tillatelse og andre vilkår, gir et godt grunnlag for at naturmangfoldet ikke skal bli nevneverdig belastet. De bygningsmessige endringene i form av ny grunnmur, nytt vindu, ny kledning vil ikke medføre økt overnattingskapasitet i bua, og således ikke være av stor betydning for mer ferdsel inn i villreinens områder. Ombyggingene vil heller ikke påvirke kulturlandskapsverdiene. Det vurderes at den samla belastningen for naturmangfoldet i området er akseptabel. Når det gjelder miljøforsvarlige teknikker sikres dette gjennom vilkårene som er stilt i saken (§§ 11-12).

Konklusjon

Etter en samlet vurdering tilrår nasjonalparkforvalter at det gis tillatelse til omsøkt tiltak og motorferdsel med vilkår.

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnsveggen 33
2661 Hjerkinns

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Innlandet fylkeskommune
Pb. 4404
2325 HAMAR

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2022/2794-3 432.2

Deres ref.

Dato 14.03.2022

Grimsdalen LVO - Til uttale - bygningsendringer måsåbu i Dovre kommune

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt søknad om gjennomføring av bygningsendringer på måsåbu i Dovre kommune, gbnr 54/1.

Tiltakshaver har blant annet søkt om å få sette inn nytt vindu, lage ny grunnmur av betong/leca alternativt støpt grunnmur, skifte av utvendig kledning og skifte av ytterdør, ny pipe samt skifte av tak.

Tiltakene krever dispensasjon etter verneforskriften. I henhold til forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane skal forvaltninga samrå seg emg kulutrvernmyndigheten når det gjelder plassering og utforming i forbindelse med alle byggesaker som krever dispensasjon etter verneforskriften.

Søknaden sendes derfor over til fylkeskommunen for uttale, og vi ber om at uttalen sendes innen 11.april 2022.

Vedlagt ligger søknad med kart, tegninger og bilder av eksisterende måsåbu.

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Vedlegg:

- 1 Søknad restaurere Skvattistad.pdf.pdf
- 2 veg til måsåhuset.pdf.pdf
- 3 Skjerm bilde nr 1

Nasjonalpark	Dovre, Rondane
Naturresevat	Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinntjønnin
Landskapsvernområde	Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkinns

- 4 Skjermbilde nr 2
- 5 Skjermbilde nr 3
- 6 Skjermbilde nr 4
- 7 Kart som viser plassering av måsåbu

Kopi til:
Trond Stensby

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse
Postboks 987
2604 LILLEHAMMER

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt
Sentralbord: +47 61 26 60 00
Direkte: +47 61 26 62 09
sfinpost@statsforvalteren.no
<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Pål Torgeir Talleraas
Solsidevegen 758
2662 DOVRE

Saksbehandler Eirin Berge

Vår ref. 2022/2794-4 432.2

Deres ref.

Dato 14.03.2022

Grimsdalen LVO - Foreløpig melding - byggetiltak måsåhus - Pål Torgeir Talleraas

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt fra Dovre kommune søknad om byggetiltak på måsåhus som ligger i Grimsdalen landskapsvernområde. Oversendelsen fra kommunen er datert 2.mars 2022.

Vi ønsker å orientere deg om at vi har oversendt søknaden til Innlandet fylkeskommune som kulturvernmyndighet, for å få en uttale. Vi skal i henhold til våre retningslinjer samrå oss med fylkeskommunen når det gjelder byggesaker som krever dispensasjon etter verneforskriften.

Fylkeskommunen har fått frist til 11.april 2022 med å komme med en uttale.

Søknaden må behandles av nasjonalparkstyret og vi legger opp til at dette skal skje i styremøte den 24.juni 2022. Søknad om byggetiltak og motorferdsel nødvendig for gjennomføring av byggetiltaket vil bli behandlet som en samlet sak.

Med hilsen

Eirin Berge
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

Kopi til:
Dovre kommune Kongsvegen 4 2662 DOVRE

Nasjonalpark	Dovre, Rondane
Naturresevat	Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinntjønnin
Landskapsvernområde	Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Samfunnsutvikling - Kommunal veiledning plan

STATSFORVALTEREN I INNLANDET
Postboks 987

2604 LILLEHAMMER

Deres ref:
2022/2794-3

Vår ref:
2022/7946-2
Nils Håvard Dyrendal Høgset
Bjørn-Arild Sveen
Thea Sørensen

Dato:
26.04.2022

Merknader til - Grimsdalen LVO - Til uttale - bygningsendringer måsåbu i Dovre kommune

Vi viser til oversendelse fra Statsforvalteren i Innlandet datert 14.03.22. Saken gjelder søknad om dispensasjon etter verneforskriften til Grimsdalen LVO i forbindelse med restaurering av måsåbu. Vi beklager forsinket uttalelse.

Fylkeskommunens merknader

Fylkeskommunens merknader er begrunnet ut fra vårt helhetlige ansvar som omfatter både nasjonale og regionale mål og hensyn på områder som kulturarv, samferdsel i tillegg til ulike planfaglige tema som samordnet bolig, areal- og transportplanlegging (SBATP), vannmiljø, friluftsliv, vilt, villrein, ferskvannsfisk, barn og unges interesser, universell utforming og stedsutvikling.

Det søkes om dispensasjon fra verneforskriften til Grimsdalen LVO. (*Forskrift om verneplan for Rondane, vedlegg 3, vern av Grimsdalen landskapsvernområde, Dovre og Folldal kommuner, Oppland og Hedmark.*). §3 definerer vernebestemmelsene i forskriften, §3 punkt 1.1. sier følgende «*Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.*» Det er blant annet forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring av bygninger eller anlegg, bergverksdrift m.m. Punkt 1.2. bokstav b, åpner likevel for vedlikehold av eksisterende bygninger, veger anlegg, gjerder o.l. «*(...) Alt vedlikeholdsarbeid på bygninger skal ta utgangspunkt i tradisjonell byggeskikk med hensyn til utforming og materialbruk. Arbeidet skal ikke medføre endringer av størrelsen eller eksteriøret på bygningen.*(...)»

Huset består i dag av en laftet del og en del i reisverk. Bruttoareal er 27m². Tiltakshaver har blant annet søkt om å få sette inn nytt vindu, lage ny grunnmur, skifte utvendig kledning, skifte ytterdør, ny pipe og skifte av tak. Det må gjøres omfattende endringer i forbindelse med grunnmur, da huset i dag står på noen steiner som synker ned i grunnen. Etter restaurering vil huset ha tilnærmet samme utseende, men med tillegg av et nytt vindu.

Fylkeskommunen har, i lys av §3 punkt 1.2 bokstav b, ikke noen innvendinger mot at huset kan restaureres. Huset er i dårlig forfatning blant annet grunnet lekkasje. Kledning er skadet på alle vegger, tømmervegg inntil peis/pipe er råtten som resultat av lekkasje ved pipe og peis. Utover det som ansees som nødvendig restaurering ønsker tiltakshaver å sette inn et

nytt vindu i tillegg til utskifting av de gamle. Slik vi ser det kan nødvendig vedlikeholdsarbeid gjennomføres i tråd med verneforskriftene. Nytt vindu utløser krav om dispensasjon, men vi er innstilt på å gi dispensasjon i tråd med §3 punkt 1.3 bokstav d. «ombygging og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan».

Transport

Det kreves en del transport av materialer for å gjennomføre restaureringen, tiltakshaver søker derfor om tillatelse til gjennomføring av 10 turer tur/retur med traktor og henger.

All ferdsel i landskapsvernområdet skal skje hensynsfullt og varsomt slik at det ikke skjer skade på landskap eller naturmiljø. (...)jf (Forskrift om verneplan for Rondane, vedlegg 3, vern av Grimsdalen landskapsvernområde, Dovre og Folldal kommuner, Oppland og Hedmark. §4.1. All motorisert ferdsel er forbudt, men forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til motorisert ferdsel i enkelte tilfeller opplistet i forskriftens § 5.3.

Vi savner en nærmere beskrivelse av strekningen som skal benyttes som transportrute. Det er lagt med kart og så vidt vi kan se vil traktorveier nyttes der det er mulig. Vi er innstilt på at transport som omsøkt med vilkår om at ferdsel likevel skal skje så hensynsfullt og varsomt som mulig kan skje med inntil 10 turer tur/retur, men antall turer bør likevel begrenses så langt det lar seg gjøre.

Kulturmiljøfaglige forhold

Tiltaket vil ikke ha vesentlig innvirkning på kulturlandskapsverdier. Vi anbefaler at eksisterende materialbruk i størst mulig grad videreføres, slik at bua beholder sitt enkle og nøysomme preg.

Villreinhensyn

Måsabua ligger innenfor nasjonalt villreinområde i Regional plan for Rondane og Sølknletten. Området blir ut fra kartlegginger av villreinen arealbruk definert som kalvings- og oppvekstområde.

Måsåbuene ble tradisjonelt brukt i avgrensede perioder over året. Et bygg i bedre standard kan åpne for mer helårlig fritidsbruk, og kan dermed i større grad påvirke villrein. Samtidig så tillater den regionale planen vedlikehold av bygninger. Tiltakshaver opplyser at endring av bruksformål for restaurert bu rettes mot landbruksvirksomhet, i form av at den skal benyttes som gjeterbu kombinert med fritidsbruk. Det å ta vare på bygningen som landbruksressurs vurderes å veie tyngre enn eventuell påvirkning på villreinen i området.

Med vennlig hilsen

Kristin Ryen Reithaug
seksjonssjef

Nils Håvard Dyrendal Høgset
plankoordinator

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Arkivsaksnummer: 2020/6810-40

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 25.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	32/2022	24.06.2022

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Veslekvea Eldåseter - Brit Dalseg

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Brit Dalseg, som framlagt i saken.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Forslag til skjøtselsavtale med Brit Dalseg.

Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021)

Saksopplysninger

Skjøtselsplan

I Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er lokaliteten Eldåseter gitt følgende omtale:

Område 1: Eldåsæter

Kommune: Sør-Fron

Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Sygard Dalseggsætra (lok. 1)

Naturtype: Naturbeitemark (D04)

Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405)

Verdi for biologisk mangfold: Lokalt viktig - C

UTM: 32 V 552300 6844150

Kunnskapskilder: Feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009

Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:

Beliggenhet og avgrensning: Eldåsæter ligger i overgangen mellom fjellbjørkeskogen og snaufjellet sørvest for Svartkampen i Sør-Fron kommunes del av Frydalen

landskapsvernområde. På Sygard Dalseggsætra beiter det hest på gjødslede kulturenger med noe natureng helt i kantene, mens det på Nordigard Dalseggsætra er kulturenger med svak hevd. Naturtypelokaliteten omfatter utmarksarealene ved Sygard Dalseggsætra samt vollene inne på det østre setertunet (ikke navnsatt på ØK). Avgrensningen følger gjerdet rundt denne setra, mens det er gradvis overgang mot fjellheivegetasjon rundt lokaliteten for øvrig – med unntak av mot vest/sørvest der gjerdet mot innmarka på Sygard Dalseggsætra danner grensa.

Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer (Gaarder & Jordal 1996). Området ligger i ei sørvestvendt li, og på naturtypelokaliteten er det sparsomt med løsmasser og berget stikker fram i dagen her og der.

Naturtyper/utforminger: Lokaliteten har ugjødslet naturbeitemark i god hevd (beites av sau og storfe på utmarksbeite) med finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b) som klart dominerende utforming. Også ellers i setergrenda er denne utforming viktig, men på kulturengene er det mest sølvbunkeeng (G3). Gulakseng (G4a) opptrer fragmentarisk. Rikere sig med bl.a. gulstarr finnes i bekkekant nord for vegen inn til den nordøstre sætra. Partier med rikere eng finnes også, men uten at det er snakk om baserike engtyper.

Artsmangfold: Store arealer dominert av finnskjegg med varierende innslag av subdominanter som fjellmarikåpe, fjelløyentrøst, harerug, gulaks, stivstarr og sauesvingel. Andre vanlige naturengarter var fjelltimotei, småengkall, blåklokke, hvitmaure, gulmaure, katterfot og engfiol. I de rike sigene ble i tillegg til gulstarr også notert jåblom og grønnekurle.

En del beitemarksopp ble også registrert, med kritt vokssopp, kjeglevokssopp og grønn vokssopp som de vanligste – samt sparsomt de litt mer uvanlige rødskivesoppene belterødskivesopp og *Entoloma caesiocinctum*.

Figur 4.4 Forholdsvis artsrike og ugjødsle naturenger ovenfor tunet på Sygard Dalseggsætra. (Foto: Bjørn Harald Larsen)

Bruk og inngrep: Moderat beitetrykk med storfe og sau på utmarksarealene, inkludert den nordøstre sætra der dyrene kan gå fritt ut og inn. Denne delen ser ut til å ha svak beitekontinuitet. Ved tunet her blir det slått en del natureng. Hest beiter hardt på innmarka (gjødslet) på Sygard Dalseggsætra, mens det er dårlig hevd og gjødslede enger på Nordigard Dalseggsætra.

Trusler: Gjødsling er trolig lite aktuelt på naturtypelokaliteten, da det mest er snakk om utmarksarealer. Gjengroing kan være en trussel dersom beitetrykket blir mindre enn i dag. **Verdivurdering:** En lokalitet med begrenset størrelse og artsmangfold, men med god hevd og magre jordbunnsforhold. Den vurderes å ha lokal verdi (C)

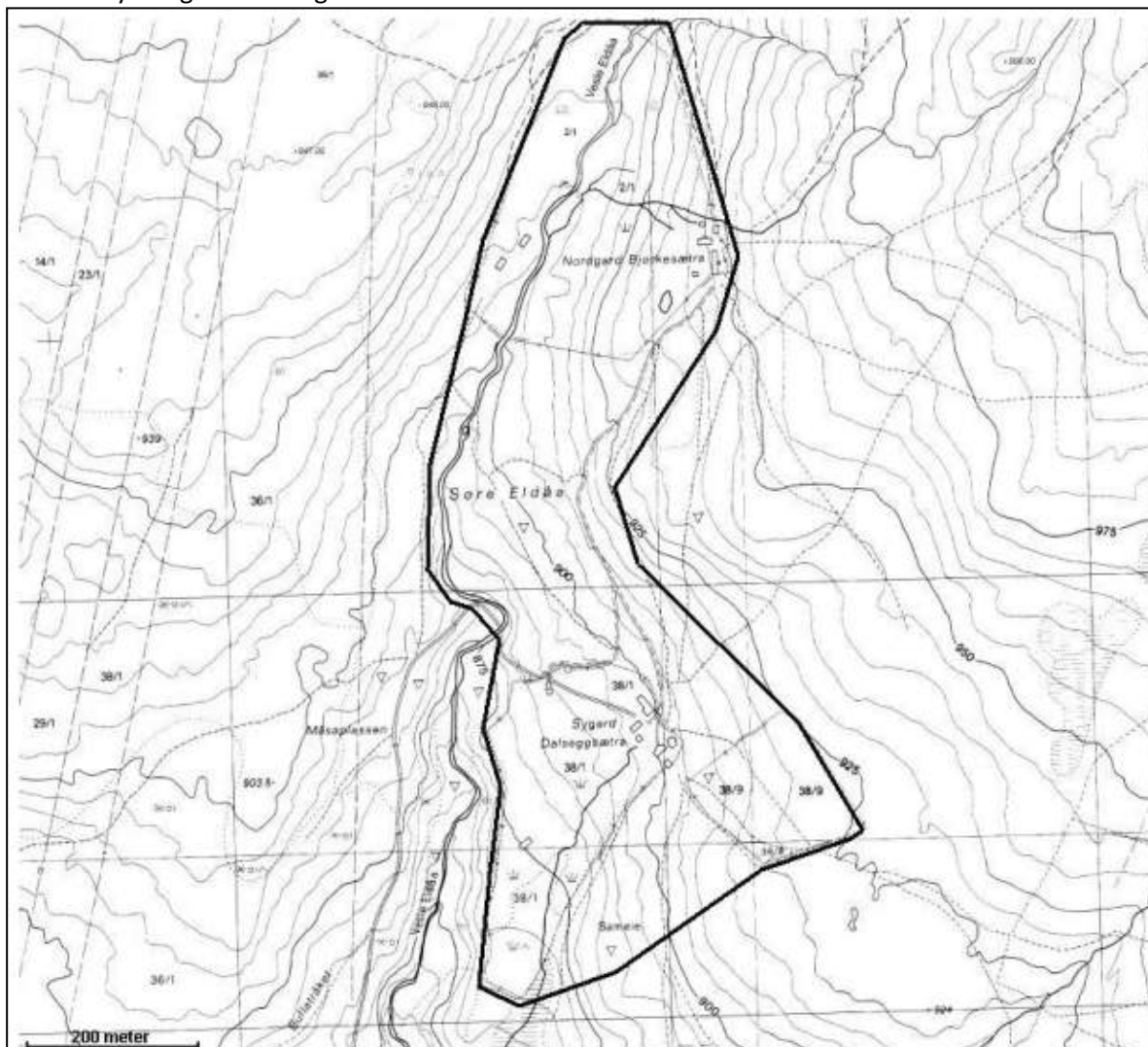
Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd opprettholdes minst på 2009-nivå, jfr. avgrensningen av lok. 1 i Figur 4.5. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.

Forslag til tiltak:

1. Sørge for en jevn avbeiting av arealet med ugjødslet naturbeitemark, gjerne med sau og storfe i kombinasjon som i dag.
2. På den nordøstre setra bør avbeitingen bli bedre enn i dag, for eksempel ved at sau gjerdes inne der i perioder.

Manuell rydding av einer og vierkratt anbefales i utmarksområdene.

Figur 4.5 Delområde 1 – Eldåsætra. Hele delområdet øverst og naturtypelokaliteten Sygard Dalseggsætra (lok. 1) nederst.

Skjøtselsplan

For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har sekretariatet nå blitt enig med eieren av setra, Brit Dalseg, om et forslag til skjøtselsavtale. Dalseg har godkjent forslaget til avtale, gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (lokalt viktig) – lokalitet i Naturbase BN00101230 – Veslekvea, Frydalen landskapsvernområde, Sør-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 38 bnr. 16, i Sør-Fron kommune:

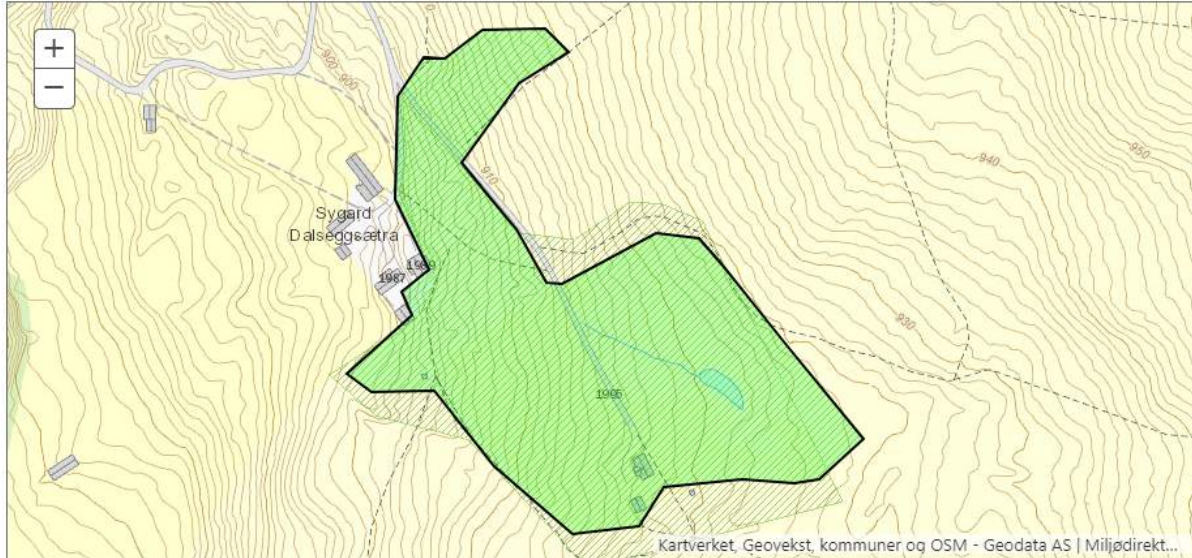
Namn	Organisasjonsnummer
Brit Dalseg	881 407 302

er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet i Naturbase **BN00101230**, klassifisert som «Lokalt viktig», på/ved Veslekvea, del av eiendommen gnr. 38 bnr. 16 i Sør-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtselen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtselsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare på verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtselen av området er nærmere omtalt i avtalen og Skjøtselsplan for Frydalen landskapsvernområde (2021). Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtselsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, BN00101230 – Sygard Dalseggsætra, Eldåsæter.

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2022 – 2026, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Frå skjøtselsplanen: Bevaringsmål: Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd opprettholdes minst på 2009-nivå, jfr. avgrensningen av lok. 1 i Figur 4.5. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtselsplan:

1. Sørge for en jevn avbeiting av arealet med ugjødslet naturbeitemark, gjerne med sau og storfe i kombinasjon som i dag.
2. Manuell rydding av einer og vierkratt anbefales i utmarksområdene.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2022 – 2026

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Beite med sau (rund sum)	Sum (kr)
2022	Sørge for en jevn avbeiting gjerne med sau og storfe i kombinasjon.			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	10		1400
	Ikke gjødsling/kalking	130	10		1300

	Sum 2022	-	-		12700
2023	Sørge for en jevn avbeiting gjerne med sau og storfe i kombinasjon.			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	10		1400
	Ikke gjødsling/kalking	130	10		1300
	Sum 2022	-	-		12700
2024	Sørge for en jevn avbeiting gjerne med sau og storfe i kombinasjon.			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	10		1400
	Ikke gjødsling/kalking	130	10		1300
	Sum 2024	-	-		12700
2025	Sørge for en jevn avbeiting gjerne med sau og storfe i kombinasjon.			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	10		1400
	Ikke gjødsling/kalking	130	10		1300
	Sum 2025	-	-		12700
2026	Sørge for en jevn avbeiting gjerne med sau og storfe i kombinasjon.			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	10		1400
	Ikke gjødsling/kalking	130	10		1300
	Sum 2026	-	-		12700

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse m.m.

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Stad, dato, underskrifter

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til området skjøtsel.

§ 47. (skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

I Skjøtelsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er Veslekvea, Eldåseter en lokalitet det er foreslått å gjennomføre skjøtselstiltak på. For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har nasjonalparkforvalteren derfor blitt enig med setereieren om en skjøtelsavtale over fem år som innebærer

- Beite, helst storfe og hest i stedet for sau
- Ikke gjødsling av lokaliteten
- Kompensasjon for restriksjoner i bruken av seterkvea.

Økonomi

I inneværende år er det avsatt kr. 84.000,- til skjøtselstiltak i Frydalen LVO.

Bruken vil fordele seg slik på ulike skjøtelsavtaler:

Avtale	Beløp (kr)
Øysetra, Kitty Marie Killi Jevne*	8.026,-
Gammelsteig, Karen Elise Steig	18.451,-
Nysteig, Karen Elise Steig	13.240,-
Veslekvea Eldåseter, Brit Dalseg	12.700,-
Dalsegg nordre seter, Brit Dalseg	16.345,-
SUM	68.762,-
Til disp	15.238,-

*(Beløpet er kr. 9.180,-. Kr. 1.154,- er dekt med midler som sto igjen hos Nord-Fron kommune.)

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med skjøtelsplanen, innenfor avsatte økonomiske rammer, og etter reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtelsavtale blir godkjent.

Arkivsaksnummer: 2020/6810-41

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 25.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	33/2022	24.06.2022

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Dalseg nordre seter - Brit Dalseg

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Brit Dalseg, som framlagt i saken.

[---](#) slutt på innstilling [---](#)

Dokumenter i saken

Forslag til skjøtselsavtale med Brit Dalseg.

Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021)

Saksopplysninger

I Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er lokaliteten Dalseg nordre seter gitt følgende omtale:

Område 2: Dalseggsætra

Kommune: Sør-Fron

Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Gammelsteig (lok. 2)

Naturtype: Naturbeitemark (D04) 80 %, hagemark (20 %)

Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405), bjørkehage (D0501)

Verdi for biologisk mangfold: Lokalt viktig - C

UTM: 32 V 550000 68438000

Kunnskapskilder: Feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009

Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:

Beliggenhet og avgrensning: Dalseggsætra ligger i den forholdsvis bratte sørskrånninga nord for Frya der Storeldåa kommer ned fra Rondane. Den vestre sætra har kulturrenger (artsfattige finnskjeggryer og sølvbunkeenger) som ikke lenger beites, mens det på naturtypelokaliteten på Gammelsteig (den østre sætra) er magre beitevoller som er inngjerdet og beites av sau. Avgrensningen av lokaliteten følger gjerdet rundt vollene.

Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer (Gaarder

& Jordal 1996). Området ligger i ei sørvendt li som flater noe ut her, og på naturtypelokaliteten er det forholdsvis djupe sanddominerte morenemasser.

Naturtyper/utforminger: Lokaliteten har ugjødslet naturbeitemark i god hevd med tørr og artsfattig finnskjeugg-sauesvingel-eng (G5c), stedvis også følblomdominert noe oppgjødslet gulakseng (G4a). Homogene enger med sterk dominans av finnskjeugg. Sentralt er det et fuktig område med hagemarkspreg (bjørkehage). Tette einerkjerr i partier.

Figur 4.6 Fra bjørkehagen sentralt. Her er det fukteng, mens i forgrunnen vises de typiske tette, tørre finnskjeuggmattene på lokaliteten. (Foto: Bjørn Harald Larsen)

Artsmangfold: Store arealer dominert av finnskjeugg med svakt innslag av andre naturengarter som sauesvingel, gulaks, blåklokke, fjellmarikåpe og harerug. Svært god forekomst av beitemarksopp, men bare vanlige eller relativt vanlige arter ble funnet. I alt ble 7 vokssopper, en rødskivesopp og 2 fingersopper samt elfenbenshette registrert. Nevneverdig er god forekomst av grå vokssopp, samt noe rødgul småfingersopp.

Bruk og inngrep: Moderat beitetrykk med sau på Gammelsteig gjør at vollene her er åpne og i god hevd. Det har blitt revet en del einer på lokaliteten, og dette har virket positivt. Trusler: Vanligvis er det gjengroing og gjødsling som er truslene mot kulturlandskapslokaliteter. Gjødsling er trolig lite aktuelt her, mens gjengroing kan bli et problem med dårlige beitetrykk.

Verdivurdering: Homogene og karplantefattige voller som imidlertid har god forekomst av beitemarksopp. Hevden er god og engene er magre og ugjødslede. En liten ugjødslet bjørkehage er med og hever verdien. Dette gjør at lokaliteten minst er lokalt viktig (C)

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark og hagemark med god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå, jf. avgrensningen av lok. 2 i Figur 4.7. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Naturtypelokaliteten skal ha rik forekomst av beitemarksopp med minimum 10 arter representert.

Redusere finnskjeggdominansen for å skape mer artsrike enger.

Forslag til tiltak:

1. Stimulere til bruk av storfe og hest i stedet for sau med tanke på å oppnå bevaringsmålet om redusert finnskjeggdominans.
2. Rydding av einer bør fortsette på samme måte som det har blitt utført, dvs. riving av einer med vinsj.

Figur 4.7 Delområde 2 – Dalseggsætra. Hele delområdet øverst og naturtypelokaliteten Gammelsteig (lok. 2) nederst.

Skjøtselsplan

For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har sekretariatet nå blitt enig med eieren av setra, Brit Dalseg, om et forslag til skjøtselsavtale. Dalseg har godkjent forslaget til avtale, gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (lokalt viktig) – lokalitet i Dalsegg nordre seter, Frydalen landskapsvernområde, Sør-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 38 bnr. 16, i Sør-Fron kommune:

Namn	Organisasjonsnummer
Brit Dalseg	881 407 302

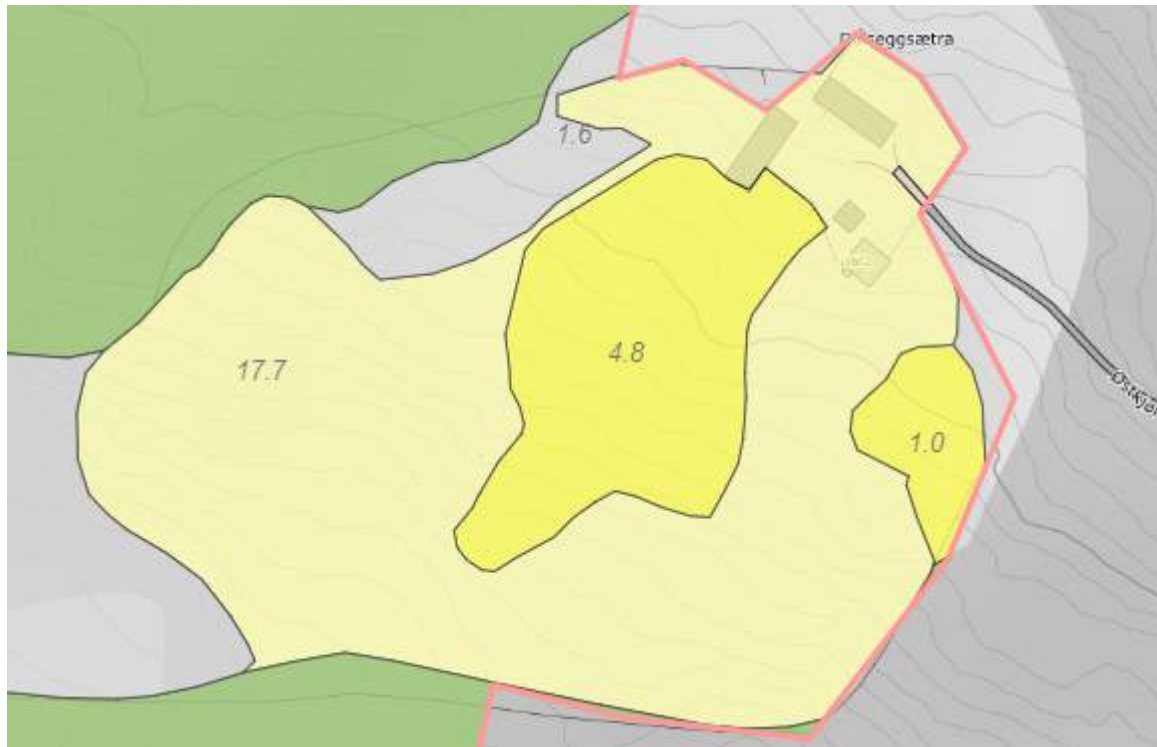
er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet **Dalsegg nordre seter**, del av eiendommen gnr. 39 bnr. 1 i Sør-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtselen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtselsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare på verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtselen av området er nærmere omtalt i avtalen og Skjøtselsplan for Frydalen landskapsvernområde (2021). Rondane-Dovre

nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtelsesplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, **Dalsegg nordre seter**

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2022 – 2026, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Frå skjøtelsesplanen:

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark og hagemark med god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå, jf. avgrensningen av lok. 2 i Figur 4.7. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Naturtypelokaliteten skal ha rik forekomst av beitemarksopp med minimum 10 arter representert.
3. Redusere finnskjeuggdominansen for å skape mer artsrike enger.

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtelsesplan:

1. Stimulere til bruk av storfe og hest i stedet for sau med tanke på å oppnå bevaringsmålet om redusert finnskjeuggdominans.
2. Rydding av einer bør fortsette på samme måte som det har blitt utført, dvs. riving av einer med vinsj.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2025 – 2026

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Beite med sau (rund sum)	Sum (kr)
2022	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		3290
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		3055
	Sum 2022	-	-		16345
2023	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		3290
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		3055
	Sum 2023	-	-		16345
2024	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		3290
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		3055
	Sum 2024	-	-		16345
2025	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		3290
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		3055
	Sum 2025	-	-		16345
2026	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		3290
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		3055
	Sum 2026	-	-		16345

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse m.m.

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

§ 47. (skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale

med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

I Skjøtelsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er Dalseg nordre seter en lokalitet det er foreslått å gjennomføre skjøtselstiltak på. For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har nasjonalparkforvalteren derfor blitt enig med setereieren om en skjøtelsavtale over fem år som innebærer

- Beite, helst storfe og hest i stedet for sau
- Ikke gjødsling av lokaliteten
- Kompensasjon for restriksjoner i bruken av seterkvea.

Økonomi

I inneværende år er det avsatt kr. 84.000,- til skjøtselstiltak i Frydalen LVO.

Bruken vil fordele seg slik på ulike skjøtelsavtaler:

Avtale	Beløp (kr)
Øysetra, Kitty Marie Killi Jevne*	8.026,-
Gammelsteig, Karen Elise Steig	18.451,-
Nysteig, Karen Elise Steig	13.240,-
Veslekvea Eldåseter, Brit Dalseg	12.700,-
Dalsegg nordre seter, Brit Dalseg	16.345,-
SUM	68.762,-
Til disp	15.238,-

*(Beløpet er kr. 9.180,-. Kr. 1.154,- er dekt med midler som sto igjen hos Nord-Fron kommune.)

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med skjøtelsplanen, innenfor avsatte økonomiske rammer, og etter reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtelsavtale blir godkjent.

Arkivsaksnummer: 2020/6810-39

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 25.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	34/2022	24.06.2022

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Nysteig - Karen Elise Steig

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Karen Elise Steig, som framlagt i saken.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Forslag til skjøtselsavtale med Karen Elise Steig.

Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021)

Saksopplysninger

Skjøtselsplan

I Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er lokaliteten Gammelsteig gitt følgende omtale:

Område 3: Nysteig

Kommune: Sør-Fron

Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Nysteig (lok. 3)

Naturtype: Naturbeitemark (D04)

Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405)

Verdi for biologisk mangfold: Regionalt viktig - B

UTM: 32 V 550795 6846700

Kunnskapskilder: Feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009

Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:

Beliggenhet og avgrensning: Delområdet ligger i overgangen mellom fjellbjørkeskogen og snaufjellet sør for Søndre Eldåkampen. Det omfatter en inngjerdet setervoll og omkransende utmarksarealer som er godt beitet. Overgangen til mindre beitet fjellhei går gradvis

rundt hele lokaliteten, slik at avgrensningen av delområdet og naturtypelokaliteten (som er sammenfallende) ikke er skarp.

Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer (Gaarder & Jordal 1996). Området ligger øverst i ei sørvendt li, og terrenget flater ut her. Inne på setervollen er det noe tykkere morenelag enn utenfor, der berget stikker fram i dagen flere steder.

Figur 4.8 Den inngjerda setervollen på Nysteig hadde tidligere gjødslet kultureng dominert av sølvbunke og engkvein sentralt, mens det i kantene var mager finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b) og gulakseng (G4a). (Foto: Bjørn Harald Larsen)

Naturtyper/utforminger: Inne på setervollen er det sølvbunkeeng (G3) sentralt, mens det i kantene er veksling mellom gulakseng (G4a) og finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b). På utmarksarealene dominerer finnskjegg-fjellmarikåpe-eng, mens det er noe finnskjegg-stivstarr-eng (G5a) på litt friskere mark. En liten dam inne på vollen.

Artsmangfold: Ganske artsfattige naturenger med dominans av finnskjegg, fjellmarikåpe, gulaks, fjelltimotei, fjelløyentrøst, stivstarr, engkvein, ryllik og blåklokke. God forekomst av beitemarksopp, med bl.a. 6 vokssopper påvist – deriblant rødskivevokssopp (NT) og lutvokssopp (NT).

Bruk og inngrep: Godt beitetrykk på utmarksarealene, hovedsakelig sau. Svak hevd inne på den inngjerdete vollen, trolig sau som beiter i kortere perioder. Sentrale deler av vollen har blitt gjødslet tidligere. Også noe oppgjødslet i partier utenfor gjerdet, trolig i tilknytning til gamle saltsteinsplasser.

Trusler: Gjengroing er en trussel for innmarka, og her bør beitetrykket derfor økes

Verdivurdering: En liten lokalitet med varierende kvaliteter, fra ganske verdifulle utmarksarealer til tidligere gjødslede og lite viktige arealer sentralt på setervollen.

Forekomst av

to nær truede arter gjør at lokaliteten bør ha regional verdi (B).

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd innenfor delområdet, jf. avgrensningen av lok. 3 i Figur 4.9, skal opprettholdes minst på 2009-nivået. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Delområdet skal ha forekomst av minst en rødlistet beitemarkssopp.

Forslag til tiltak:

1. Opprettholde et godt beitetrykk på utmarksarealene og få en jevnere og bedre avbeiting inne på setervollen. Det er en fordel at bl.a. hest benyttes for å få bukt med sølvbunkedominansen i de tidligere gjødslede områdene.

Figur 4.9 Delområde 3 – Nysteg. Grensene for delområdet og naturtypelokaliteten Nysteg (lok. 3) er sammenfallende.

Skjøtselsplan

For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har sekretariatet nå blitt enig med eieren av setra, Karen Elise Steig, om et forslag til skjøtselsavtale. Steig har godkjent forslaget til avtale, gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (lokalt viktig) – lokalitet BN00101246 Nysteig, Frydalen landskapsvernområde, Sør-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 22 bnr. 1, i Sør-Fron kommune:

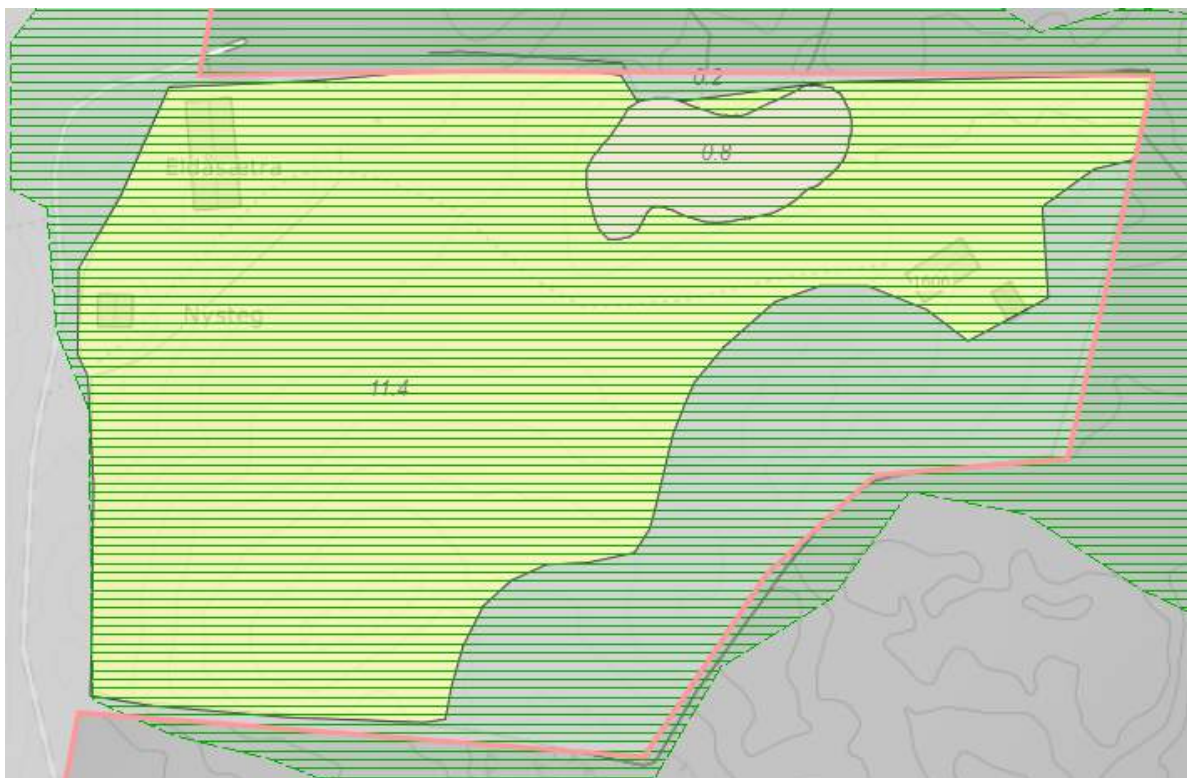
Namn	Organisasjonsnummer
Karen Elise Steig	925 563 285

er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet **BN00101246 Nysteig**, del av eiendommen gnr. 22 bnr. 1 i Sør-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtselen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtselsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare på verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtselen av området er nærmere omtalt i avtalen og Skjøtselsplan for Frydalen landskapsvernområde (2021). Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtselsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, **BN00101246 Nysteig**, på gnr. 22 bnr. 1.

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2022 – 2026, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Fra skjøtselsplanen:

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd innenfor delområdet, jf. avgrensningen av lok. 3 i Figur 4.9, skal opprettholdes minst på 2009-nivået. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Delområdet skal ha forekomst av minst en rødlistet beitemarkssopp

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtselsplan:

1. Stimulere til bruk av storfe og hest i stedet for sau med tanke på å oppnå bevaringsmålet om redusert finnskjeppdominans.
2. Rydding av einer bør fortsette på samme måte som det har blitt utført, dvs. riving av einer med vinsj.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2025 – 2026

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Beite med hest (rund sum)	Sum (kr)
2022	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	12		1680
	Ikke gjødsling/kalking	130	12		1560
	Sum 2022	-	-		13240
2023	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	12		1680
	Ikke gjødsling/kalking	130	12		1560
	Sum 2023	-	-		13240
2024	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	12		1680
	Ikke gjødsling/kalking	130	12		1560
	Sum 2024	-	-		13240
2025	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	12		1680
	Ikke gjødsling/kalking	130	12		1560
	Sum 2025	-	-		13240
2026	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	12		1680
	Ikke gjødsling/kalking	130	12		1560
	Sum 2026	-	-		13240

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse m.m.

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Stad, dato, underskrifter

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtselsplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

§ 47.(skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak.

Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

I Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er Nysteig en lokalitet det er foreslått å gjennomføre skjøtselstiltak på. For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har nasjonalparkforvaltaren derfor blitt enig med setereieren om en skjøtselsavtale over fem år som innebærer

- Beite, helst storfe og hest i stedet for sau
- Ikke gjødsling av lokaliteten
- Kompensasjon for restriksjoner i bruken av seterkvea.

Økonomi

I inneværende år er det avsatt kr. 84.000,- til skjøtselstiltak i Frydalen LVO.

Bruken vil fordele seg slik på ulike skjøtselsavtaler:

Avtale	Beløp (kr)
Øysetra, Kitty Marie Killi Jevne*	8.026,-
Gammelsteig, Karen Elise Steig	18.451,-
Nysteig, Karen Elise Steig	13.240,-
Veslekvea Eldåseter, Brit Dalseg	12.700,-
Dalsegg nordre seter, Brit Dalseg	16.345,-
SUM	68.762,-
Til disp	15.238,-

*(Beløpet er kr. 9.180,-. Kr. 1.154,- er dekt med midler som sto igjen hos Nord-Fron kommune.)

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med skjøtselsplanen, innenfor avsatte økonomiske rammer, og etter reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtselsavtale blir godkjent.

Arkivsaksnummer: 2020/6810-38

Saksbehandler: Trond Stensby

Dato: 25.05.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	35/2022	24.06.2022

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Gammelsteig - Karen Elise Steig

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Karen Elise Steig, som framlagt i saken.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Forslag til skjøtselsavtale med Karen Elise Steig.

Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021)

Saksopplysninger

Skjøtselsplan

I Skjøtselsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er lokaliteten Gammelsteig gitt følgende omtale:

Område 2: Dalseggsætra

Kommune: Sør-Fron

Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Gammelsteig (lok. 2)

Naturtype: Naturbeitemark (D04) 80 %, hagemark (20 %)

Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405), bjørkehage (D0501)

Verdi for biologisk mangfold: Lokalt viktig - C

UTM: 32 V 550000 68438000

Kunnskapskilder: Feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009

Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:

Beliggenhet og avgrensning: Dalseggsætra ligger i den forholdsvis bratte sørskrånninga nord for Frya der Storeldåa kommer ned fra Rondane. Den vestre sætra har kulturrenger (artsfattige finnskjeggryer og sølvbunkeenger) som ikke lenger beites, mens det på

naturtypelokaliteten på **Gammelsteig** (den østre sætra) er magre beitevoller som er inngjerdet og beites av sau. Avgrensningen av lokaliteten følger gjerdet rundt vollene.

Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer (Gaarder & Jordal 1996). Området ligger i ei sørvendt li som flater noe ut her, og på naturtypelokaliteten er det forholdsvis djupe sanddominerte morenemasser.

Naturtyper/utforminger: Lokaliteten har ugjødslet naturbeitemark i god hevd med tørr og artsfattig finnskjeugg-sauesvingel-eng (G5c), stedvis også følblomdominert noe oppgjødslet gulakseng (G4a). Homogene enger med sterk dominans av finnskjeugg. Sentralt er det et fuktig område med hagemarkspreg (bjørkehage). Tette einerkjerr i partier.

Figur 4.6 Fra bjørkehagen sentralt. Her er det fukteng, mens i forgrunnen vises de typiske tette, tørre finnskjeuggmattene på lokaliteten. (Foto: Bjørn Harald Larsen)

Artsmangfold: Store arealer dominert av finnskjeugg med svakt innslag av andre naturengarter som sauesvingel, gulaks, blåklokke, fjellmarikåpe og harerug. Svært god forekomst av beitemarksopp, men bare vanlige eller relativt vanlige arter ble funnet. I alt ble 7 vokssopper, en rødskivesopp og 2 fingersopper samt elfenbenshette registrert. Nevneverdig er god forekomst av grå vokssopp, samt noe rødgul småfingersopp.

Bruk og inngrep: Moderat beitetrykk med sau på **Gammelsteig** gjør at vollene her er åpne og i god hevd. Det har blitt revet en del einer på lokaliteten, og dette har virket positivt. Trusler: Vanligvis er det gjengroing og gjødsling som er truslene mot kulturlandskapslokaliteter. Gjødsling er trolig lite aktuelt her, mens gjengroing kan bli et problem med dårlige

beitetrykk.

Verdivurdering: Homogene og karplantefattige voller som imidlertid har god forekomst av beitemarksopp. Hevden er god og engene er magre og ugjødslede. En liten ugjødslet bjørkehage er med og hever verdien. Dette gjør at lokaliteten minst er lokalt viktig (C)

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark og hagemark med god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå, jf. avgrensningen av lok. 2 i Figur 4.7. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Naturtykelokaliteten skal ha rik forekomst av beitemarksopp med minimum 10 arter representert.

Redusere finnskjeggdominansen for å skape mer artsrike enger.

Forslag til tiltak:

1. Stimulere til bruk av storfe og hest i stedet for sau med tanke på å oppnå bevaringsmålet om redusert finnskjeggdominans.
2. Rydding av einer bør fortsette på samme måte som det har blitt utført, dvs. riving av einer med vinsj.

Figur 4.7 Delområde 2 – Dalseggsætra. Hele delområdet øverst og naturtypelokaliteten Gammelsteig (lok. 2) nederst.

Skjøtselsavtale

For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har sekretariatet nå blitt enig med eieren av setra, Karen Elise Steig, om et forslag til skjøtselsavtale. Steig har godkjent forslaget til avtale, gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (lokalt viktig) – lokalitet BN00101217 Gammelsteig, Frydalen landskapsvernområde, Sør-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 22 bnr. 1, i Sør-Fron kommune:

Namn	Organisasjonsnummer
Karen Elise Steig	925 563 285

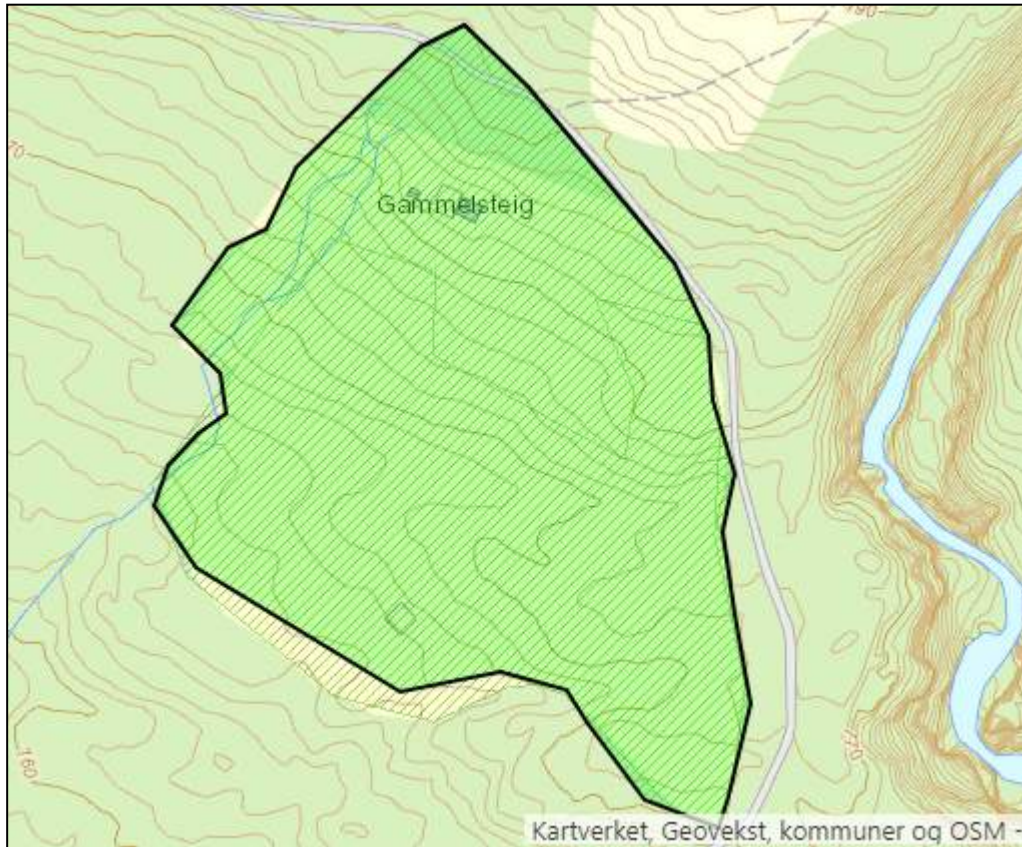
er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet **BN00101217 Gammelsteig**, del av eiendommen gnr. 22 bnr. 1 i Sør-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtselen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtselsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare på verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtselen av området er nærmere omtalt i

avtalen og Skjøtselsplan for Frydalen landskapsvernområde (2021). Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtselsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, **BN00101217 Gammelsteig**

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2022 – 2026, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Fra skjøtselsplanen:

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark og hagemark med god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå, jf. avgrensningen av lok. 2 i Figur 4.7. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Naturtypelokaliteten skal ha rik forekomst av beitemarksopp med minimum 10 arter representert.
3. Redusere finnskjeggdominansen for å skape mer artsrike enger.

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtselsplan:

1. Stimulere til bruk av storfe og hest i stedet for sau med tanke på å oppnå bevaringsmålet om redusert finnskjeggdominans.
2. Rydding av einer bør fortsette på samme måte som det har blitt utført, dvs. riving av einer med vinsj.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom

forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2025 – 2026

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Beite med hest (rund sum)	Sum (kr)
2022	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	31,3		4382
	Ikke gjødsling/kalking	130	31,3		4069
	Sum 2022	-	-		18451
2023	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		4382
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		4069
	Sum 2023	-	-		18451
2024	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		4382
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		4069
	Sum 2024	-	-		18451
2025	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		4382
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		4069
	Sum 2025	-	-		18451
2026	Beite, helst storfe og hest i stedet for sau			10000	10000
	Ikke tilleggsforing	140	23,5		4382
	Ikke gjødsling/kalking	130	23,5		4069
	Sum 2026	-	-		18451

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse m.m.

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.
Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Stad, dato, underskrifter

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsesplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

§ 47.(skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

I Skjøtelsplan for utvalgte naturtypelokaliteter i Frydalen landskapsvernområde (2021) er Gammelsteig en lokalitet det er foreslått å gjennomføre skjøtselstiltak på. For å stimulere til bruk og aktiv skjøtsel har nasjonalparkforvaltaren derfor blitt enig med setereieren om en skjøtelsavtale over fem år som innebærer

- Beite, helst storfe og hest i stedet for sau
- Ikke gjødsling av lokaliteten
- Kompensasjon for restriksjoner i bruken av seterkvea.

Økonomi

I inneværende år er det avsatt kr. 84.000,- til skjøtselstiltak i Frydalen LVO.

Bruken vil fordele seg slik på ulike skjøtelsavtaler:

Avtale	Beløp (kr)
Øyasetra, Kitty Marie Killi Jevne*	8.026,-
Gammelsteig, Karen Elise Steig	18.451,-
Nysteig, Karen Elise Steig	13.240,-
Veslekvea Eldåseter, Brit Dalseg	12.700,-
Dalsegg nordre seter, Brit Dalseg	16.345,-
SUM	68.762,-
Til disp	15.238,-

*(Beløpet er kr. 9.180,-. Kr. 1.154,- er dekt med midler som sto igjen hos Nord-Fron kommune.)

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med skjøtselsplanen, innenfor avsatte økonomiske rammer, og etter reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtselsavtale blir godkjent.

ST 36/2022 Delegerte vedtak
DS 41/2022 Delegert sak - Dovre NP - Motorferdsel snødekt mark 2022 - transport til Vorkinnsmåsåhuset - Jørgen Vorkinn 2022/3771 11.04.2022 00:00:00
DS 42/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - Dispensasjon - Motorferdsel snødekt mark - 2023-2026- Erik Mønness - Toril Arnestad 2022/4722 09.05.2022 00:00:00
DS 43/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2026 - snødekt mark - transport av proviant til hytte ved Stensjøen - Knut Løvlien 2022/6024 16.06.2022 00:00:00
DS 44/2022 Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - guida turer sommer 2022 - Rondvassbu 2022/5961 10.06.2022 00:00:00
DS 45/2022 Delegert sak - dispensasjon - Hemmeldalen NR - snødekt mark - utkjøring av saltstein - Vestre Åmot beitelag 2022/3758 05.04.2022 00:00:00
DS 46/2022 Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - uttransport av felt elg - Sollia Viltstellområde 2022/5807 16.06.2022 00:00:00
DS 47/2022 Søknad - Rondane-Dovre NP innsamling av små biter av vev og frø av planterarter - Naturhistorisk museum 2022/4636 25.04.2022 00:00:00
DS 48/2022 Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2023 - 2026 - snøskuter - helikopter - snødekt mark - barmark - grunnpreparering birkebeinerløypa - Birken AS 2022/5423 09.06.2022 00:00:00
DS 49/2022 Delegert sak -Dovre NP - Dispensasjon til innsamling av små biter av vev og frø av plantearter 2022 - Naturhistorisk museum 2022/4636 06.05.2022 00:00:00
DS 50/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - avslag - motorferdsel - 2022 - ATV med belter - uttransport av elg - Jan Smith 2022/4527 09.05.2022 00:00:00
DS 51/2022 Delegert sak - Rondane NP – Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2022 - snødekt mark - Veslegeret - Sel fjellstyre 2022/3729 05.04.2022 00:00:00
DS 52/2022 Delegert sak - Rondane NP - Dispensasjon - 2022 - 2024 - taksering av hønsefugl i båndtvangstiden - Sollia Fjellstyre 2022/5805 13.06.2022 00:00:00
DS 53/2022 Delegert sak - dispensasjon - Rondane NP - Frydalen LVO - ekstraturer - snødekt mark - transport av pipeløp / rør og steinhelle - Rundhøbua - Østkjølen grunneierlag 2022/3823 06.04.2022 00:00:00
DS 54/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - søknad om forlenget kjøretillatelse 2019/3958 13.04.2022 00:00:00
DS 55/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - tillatelse - 2023 - 2026 - motorferdsel - snødekt mark - transport av varer og utstyr - Jøssingbu - Jan Smith 2022/4526 09.05.2022 00:00:00
DS 56/2022 Hemmeldalen NR - delegert vedtak - motorferdsel - snødekt mark - forlenget tillatelse 2022 2020/8571 07.04.2022 00:00:00
DS 57/2022 Delegert sak - Rondane NP - dispensasjon - innsamling av fjærmygg - 2022 - fra Dørålseter og Skranglehaugen langs Atna og Vidjedalsbekken - NTNU 2022/5001 23.05.2022 00:00:00
DS 58/2022 Delegert sak - Hemmeldalen NR - tillatelse - motorferdsel - barmark - uttransport av felt elg - 2023 - 2026 - Jan Smith 2022/4526 09.05.2022 00:00:00
DS 59/2022 Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - Grimsdalen LVO - søknad om dispensasjon fra båndtvangbestemmelsene i forbindelse med skadefellingsforsøk 2022/6181 16.06.2022 00:00:00
ST 37/2022 Referatsaker
Svar - Rondane NP - forespørsel - organisert ferdsl - Mysusæter - Spranget - 15.08.22 - Lars Bukkehave 2022/5884
Vedtak - Hemmeldalen NR - dispensasjon - flytting av hytte til Store Stensjøen - gbnr 24/54 - Toril Arnestad - Erik Mønness 2021/2699
Avtale om drift av ferdslstellere ved Kongevegen - signert (2) 2022/2955
Forespørsel om møte - Dovre NP - Vesle Hjerkin LVO - supplerende vern - mulig